EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 22.10.2004
KOM(2004) 718 galutinis

2004/0251 (COD)

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl tam tikrų tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose aspektų

{SEK(2004)1314}

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO TAIKYMO SRITIS IR TIKSLAI

1.1. Tikslas

1.1.1. Didesnio teismų prieinamumo užtikrinimas

Didesnis teismų prieinamumas yra vienas iš svarbiausių ES politikos tikslų, kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje nebūtų valstybėse narėse egzistuojančių nesuderinamų arba sudėtingų teisinių ir administracinių sistemų, trukdančių asmenims ir įmonėms pasinaudoti savo teisėmis arba jas varžančių. Teismų prieinamumo sąvoka šiuo atveju turėtų apimti ne tik teismų sistemos, bet ir atitinkamų ginčų sprendimo procesų prieinamumo asmenims ir įmonėms didinimą.

Siūloma direktyva prisideda prie minėtojo tikslo įgyvendinimo, užtikrindama geresnes ginčų sprendimo galimybes dviejų rūšių nuostatomis: pirma, nuostatomis, kuriomis siekiama užtikrinti patikimą ryšį tarp tarpininkavimo ir teisminio nagrinėjimo, nustatant Bendrijoje minimalias bendrąsias taisykles dėl įvairių svarbiausių civilinės bylos aspektų. Antra, numatydama priemones, kurių reikia valstybių narių teismams, kad jie galėtų aktyviai propaguoti tarpininkavimą, tačiau nenustatydama, kad tarpininkavimas yra privalomas arba netaikydama jam specialių sankcijų.

Į siūlomos direktyvos taikymo sritį nebuvo įtrauktos nuostatos dėl tarpininkavimo proceso arba tarpininkų paskyrimo ar akreditavimo. Atsižvelgiant į 2002 m. atsiliepimus apie Žaliąją knygą ir dabartinius nacionalinius pokyčius, neaišku, ar, įgyvendinant šią nuostatą, teisės aktai buvo pasirinkti kaip viena iš politikos galimybių. Neįtraukdama į šį pasiūlymą pačios tarpininkavimo procedūros reguliavimo priemonių, Komisija stengėsi paskatinti savarankiško reguliavimo iniciatyvas. To paties ji siekia ir šia siūloma direktyva.

Konsultacijų dėl išankstinio šio pasiūlymo projekto metu beveik visi respondentai pritarė bendrai nuomonei dėl į jį įtrauktų ir neįtrauktų klausimų. Išankstinio projekto konkrečiose nuostatose buvo padaryti tam tikri daugiausia techninio pobūdžio pakeitimai, kurie plačiau aiškinami 3 dalyje.

1.1.2. Glaudus tarpininkavimo ir civilinių bylų ryšys

Į šį pasiūlymą dažniausiai nebuvo įtraukti tie klausimai, kurių negalima tinkamai išspręsti rinka pagrįstais sprendimais. Jie visų pirma susiję su civilinio proceso taisyklėmis, nuo kurių gali priklausyti tarpininkavimo naudojimas ir jo veiksmingumas. Ryšys tarp tarpininkavimo ir tradicinių civilinių bylų galimas keliais atvejais, pavyzdžiui:

– Iškilus ginčui, šalys iš karto svarsto tarpininkavimo galimybę, kaip alternatyvą civilinės bylos iškėlimui; jeigu šalys vis dėlto nusprendžia pasirinkti tarpininkavimą, bet ginčo išspręsti nepavyksta, pasibaigus tarpininkavimo laikotarpiui, iškeliama civilinė byla;

– Jeigu ginčas išsprendžiamas tarpininkaujant, viena iš šalių gali nevykdyti susitarimo ir reikalauti, kad būtų iškelta civilinė byla;

– Šalys iškelia civilinę bylą iš karto kilus ginčui, (net) neapsvarsčiusios tarpininkavimo galimybės.

Šiuo metu dėl nacionalinių procesinių įstatymų nebuvimo arba neatitikimų tarp jų tarpininkavimo ir civilinių bylų sąveikoje yra daug abejotinų elementų, kurie ypač stipriai pasireiškia situacijose, susijusiose su tarptautiniais aspektais. Nors tarpininkavimas ir gali būti tinkamiausia ginčo sprendimo forma atitinkamoje byloje, dėl minėtų priežasčių šalys gali pasirinkti tradicinę civilinę bylą. Stabili ir nuspėjama teisinė sistema turėtų padėti užtikrinti vienodas sąlygas tarpininkavimui ir teisenai, kai veiksniai, susiję su konkrečiu ginču atlieka svarbiausią vaidmenį šalims priimant sprendimą dėl ginčo sprendimo būdo. Tokia sistema taip pat turėtų padėti šalims išsaugoti galimybę išspręsti ginčą teisenos būdu, nors jos ir pageidauja tarpininkavimo.

1.1.3. Skatinimas naudoti tarpininkavimą

Tarpininkavimas vis dažniau naudojamas visų pirma dėl ginčo sprendimo mechanizmo privalumų: tai greitesnis, paprastesnis ir pigesnis ginčų sprendimo būdas, leidžiantis atsižvelgti į platesnius šalių interesus ir užtikrinantis didesnes galimybes priimti susitarimą, kurio bus savanoriškai laikomasi ir kuris palaiko draugiškus bei tvarius santykius tarp šalių Komisijos nuomone, tarpininkavimas kaip ginčų sprendimo būdas ir priemonė, užtikrinanti teismų prieinamumą asmenims bei įmonėms, turi neišnaudotas galimybes.

Tačiau prireikus Bendrijos vaidmuo tiesiogiai skatinant naudoti tarpininkavimą yra ribotas, o vienintelė konkreti tarpininkavimą skatinanti priemonė šiame pasiūlyme yra valstybių narių įpareigojimas sudaryti teismams galimybę siūlyti šalims pasinaudoti tarpininkavimu. Patikimo ryšio tarp tarpininkavimo ir teisenos užtikrinimas taip pat gali netiesiogiai skatinti tarpininkavimą.

Šio pasiūlymo tikslų negalima siekti izoliuotai, neatsižvelgiant į tarpininkavimo paslaugų teikimą. Dėl to tarpininkavimo paslaugų kokybės klausimą būtina spręsti kartu su kitomis siūlomos direktyvos nuostatomis, taikytinomis esant pakankamo lygio pasitikėjimui tarp valstybių narių tarptautinėse situacijose, ir jas įgyvendinant.

1.1.4. Ryšys su valstybių narių teismų sistemų organizavimu

Vienas iš dažnai nurodomų tarpininkavimo privalumų yra tas, kad jo naudojimas platesniu mastu gali sumažinti teismams tenkančio darbo naštą, išvengiant dažnai pasitaikančių ilgų uždelsimų nagrinėjant bylas, padėti sutaupyti valstybės lėšų. Kadangi siūloma direktyva skatina naudoti tarpininkavimą, šia prasme ji iš tikrųjų gali turėti teigiamą poveikį. Vis dėlto, dėl kelių priežasčių tai nėra savarankiškas tikslas, kurio siekiama. Pirma, teismų sistemos organizavimas priskiriamas tik valstybių narių kompetencijai. Antra, ir svarbiausia, tarpininkavimas yra vertingas ginčų sprendimo būdas, kuris turėtų būti lengvai prieinamas asmenims ir įmonėms bei propaguojamas kaip vertinga priemonė, mažinanti teismams tenkančio darbo naštą. Komisijos nuomone, tarpininkavimas nėra alternatyva teisminiams procesams; jis yra vienas iš keleto ginčų sprendimo būdų, kuriais galima pasinaudoti

šiuolaikinėje visuomenėje ir kurie gali būti tinkamiausi sprendžiant kai kuriuos, bet ne visus ginčus. Be to, reikėtų pabrėžti, kad ADR susitarimų galimybė apskritai jokiu būdu negali atitraukti nuo valstybių narių įsipareigojimo išlaikyti veiksmingą ir sąžiningą teisinę sistemą, atitinkančią Europos žmogaus teisių konvencijos, kaip vieno iš pagrindinių demokratinės visuomenės ramsčių, reikalavimus.

1.1.5. Poveikio įvertinimas

Preliminarus šio pasiūlymo poveikio įvertinimas buvo atliktas, rengiant 2004 metų Komisijos politikos strategiją. Pasiūlymas nebuvo atrinktas išplėstiniam poveikio įvertinimui atlikti. Siūloma direktyva siekiama padidinti tarpininkavimo vaidmenį ES, kuris bus naudingas ekonominiu požiūriu, nes sumažins asmenų ir įmonių sandorių išlaidas, kadangi ginčų sprendimas bus pigesnis ir greitesnis. Tarpininkavimas taip pat gali prisidėti prie tvaresnių ekonominių ir socialinių tendencijų, išsaugant santykius tarp šalių po ginčo išsprendimo, skirtingai nuo ardomojo poveikio, kurį daro ginčas, sprendžiamas arbitražo būdu. Konsultavimo proceso ir kitų pasirengimo priemonių apibūdinimas pateikiamas priede. Kalbant apie politikos alternatyvas, siūloma direktyva daugiausia apima civilinio proceso taisykles, o rezultatų negalima pasiekti, naudojant kitą politikos instrumentą.

1.2. Teisinis pagrindas

Kadangi ši siūloma direktyva liečia civilinio proceso normas, jos tikslas ir turinys neabejotinai atitinka EB sutarties 65 straipsnio taikymo sritį, ir tik jos 4 straipsnio nuostata dėl tarpininkavimo kokybės ir mokymo yra papildoma. Siūloma direktyva reikalinga tinkamam vidaus rinkos veikimui užtikrinti, atsižvelgiant į būtinumą užtikrinti prieinamus ginčų sprendimo mechanizmus asmenims ir įmonėms, kurie naudojasi minėtomis keturiomis laisvėmis, bei laisvę teikti tarpininkavimo paslaugas ir jomis naudotis.

Apibūdinant pasiūlymo tikslus, pabrėžiama, kad Bendrijos priemonių poreikis šioje srityje kyla iš būtinumo užtikrinti teisinį aiškumą per visą ginčo laikotarpį, nepaisant viename ar kitame jo etape egzistuojančių tarptautinių elementų. Dėl to, užtikrinant suderintą teisinę sistemą, būtina atkreipti dėmesį į pagrindinius visos galimų įvykių grandinės aspektus, kilus ginčui, atsižvelgiant į bet kokį galimą scenarijų (sėkmingas/nesėkmingas tarpininkavimas, pretenzijų sureguliavimo susitarimas, kurio laikosi arba nesilaiko abi šalys ir kt.).

ADR kontekste tarptautinių elementų poveikis yra gerokai didesnis, nei atskirai svarstant su civiline teisena susijusias priemones, kadangi tarpininkaujant, o taip pat ir paskesniame civiliniame procese, reikia atsižvelgti į svarbius veiksnius, įskaitant galimybę, kad šie veiksniai po kurio laiko gali pasikeisti. Pavyzdžiui, tarptautiniai elementai gali būti susiję su vienos šalies arba abiejų šalių gyvenamąja ar verslo, tarpininkavimo arba kompetentingo teismo vieta. Tarpininkavimo susitarimą gali reglamentuoti teisė, kita nei pirminius teisinius arba sutartinius santykius tarp šalių reglamentuojanti teisė, o pretenzijų sureguliavimo susitarimą, kuris priimamas vėliau, gali reglamentuoti dar kita trečios šalies teisė. Pretenzijų sureguliavimo susitarimą gali tekti įgyvendinti dar kitoje valstybėje narėje, pavyzdžiui, atsižvelgiant, į vietą, kurioje yra skolininko turtas tuo metu, kai reikalaujama vykdyti sprendimą.

Tačiau pasiūlymo taikymo srities nebūtų įmanoma apriboti, siekiant tik pašalinti kliūtis, kurias sudaro tarptautiniai elementai, arba palengvinti sprendimą tik tų ginčų, kurie susiję su tarptautiniu elementu, kad ir koks jis būtų.

Vertinant tarpininkavimo, kaip tam tikro ginčo sprendimo būdo tinkamumą, reikia atsižvelgti tik į vieną iš kelių svarbių aplinkybių, susijusių su tarptautiniais elementais. Kitos aplinkybės apima ginčo pobūdį ir bylos esmę bei veiksnius, susijusius su išlaidomis, vėlavimu ir galima sėkme. Dėl to, skatinimas tarpininkaujant spręsti tik tuos ginčus, kuriuose yra tarptautinis elementas, būtų abejotinas ir keltų diskriminacijos riziką, kadangi kai kurioms šalims teismai siūlytų tarpininkavimą tik pagal jų gyvenamąją vietą. Be to, toks apribojimas neabejotinai gerokai sumažintų siūlomos direktyvos praktinį poveikį. Nustačius, kad siūlomoje direktyvoje išdėstytų civilinio proceso normų taikymas priklauso nuo tarptautinių elementų egzistavimo, ko gero padidėtų teisinis neapibrėžtumas. Tokiu būdu apribojus taikymo sritį, direktyvos taikymas gali būti paliktas šalių nuožiūrai, dėl kurių apsisprendimo ginčą spręsti per teismą arba tarpininką, siekiant pasinaudoti direktyvoje nustatytomis normomis, gali atsirasti tarptautinių elementų.

Siūloma direktyva sudarys svarbią Bendrijos tarpininkavimo paslaugų teisinės sistemos dalį, kalbant apie laisvę teikti paslaugas kitoje valstybėje narėje ir laisvę jomis naudotis. Direktyvą taikant tik tarptautinėms situacijoms, būtų sukurti du lygiagretūs teisiniai režimai, galbūt net skirtingi standartai, susiję su tarpininkavimo paslaugų teikimu ir naudojimusi jomis, susiduriant su tarpininkavimo paslaugų naudotojų ir teikėjų diskriminacijos rizika. Toks poveikis prieštarauja tarptautinės rinkos principams ir Bendrijos pastangoms supaprastinti teisinę sistemą asmenims ir įmonėms.

Pabaigai reikia pasakyti, kad, Komisijos nuomone, tiesioginės sąlygos dėl tarptautinių prielaidų įvedimas panaikintų siūlomos direktyvos tikslus ir trukdytų tinkamam vidaus rinkos veikimui. Dėl to ši direktyva turi būti taikoma visiems atvejams, neatsižvelgiant į tarptautinių elementų egzistavimą tarpininkavime arba teismo procesuose.

1.3. Subsidiarumas ir proporcingumas

Atsižvelgiant į tai, kad tais atvejais, kurie yra susiję su ryšiu tarp tarpininkavimo ir civilinės teisenos, ir kuriose yra tarptautinis elementas, reikia užtikrinti teisinį aiškumą ir galimybę prognozuoti, bei į būtinumą užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, sudarant galimybę teikti tarpininkavimo paslaugas ir jomis naudotis, valstybės narės negali tinkamai įgyvendinti šio pasiūlymo tikslų. Bendrijos lygiu taikomos priemonės bus daug veiksmingesnės už individualias kiekvienos valstybės narės iniciatyvas dėl suderinamumo priežasčių ir tam tikrų pagrindinių vienodų normų, taikytinų tarptautinėms situacijoms ir vietinėms byloms, nustatymo.

Šio pasiūlymo nuostatos nenumato nieko, kas nėra būtina, siekiant šios direktyvos tikslų. Ši direktyva buvo pasirinkta kaip tinkamiausia priemonė, kadangi minėtosios nuostatos yra skirtos tam tikrų konkrečių tikslų įgyvendinimui, kurio būdus savo nuožiūra pasirenka pačios valstybės narės. Be to, pasiūlymas taikomas klausimams, kuriuos galima išspręsti teisinėmis priemonėmis, ir neapima tų, kuriuos galima išspręsti, priimant rinkos sprendimus.

2. PASIŪLYMO PAGRINDAS, KONSULTAVIMASIS SU SUINTERESUOTOMIS ŠALIMIS IR PASTABOS DĖL PAGRINDINIŲ NUOSTATŲ

Šio pasiūlymo priede pateiktame personalo darbiniame dokumente yra daugiau informacijos šiais klausimais.

2004/0251 (COD)

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl tam tikrų tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose aspektų

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos Bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 61 straipsnio c punktą ir 67 straipsnio 5 dalies antrąją įtrauką,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą[1],

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[2],

veikdami Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka[3],

kadangi:

(1) Bendrija yra nustačiusi sau tikslą išsaugoti ir plėtoti laisvės, saugumo bei teisingumo erdvę, kurioje būtų užtikrintas laisvas asmenų judėjimas. Šiuo tikslu Bendrija, inter alia, turi priimti teismų bendradarbiavimo civilinėse bylose priemones, kurios būtinos tinkamam vidaus rinkos veikimui užtikrinti.

(2) 1999 m. spalio 15 d. Tamperės Europos Vadovų Taryba paragino valstybes nares sukurti alternatyvias neteismines procedūras, užtikrinant didesnį teismų prieinamumą Europoje.

(3) 2000 m. priimtose Tarybos išvadose dėl alternatyvių ginčų sprendimo būdų pagal civilinę ir komercinę teisę nustatyta, kad pagrindinių principų sukūrimas šioje srityje yra esminis žingsnis, užtikrinant reikiamą neteisminių procedūrų tobulinimą ir veikimą, sprendžiant ginčus civilinėse ir komercinėse bylose, kad būtų supaprastintas ir pagerintas teismų prieinamumas.

(4) 2002 m. Europos Komisija pateikė Žaliąją knygą, kurioje apibendrinama dabartinė ADR būklė Europoje ir inicijuojamos plataus masto konsultacijos su valstybėmis narėmis bei suinteresuotomis šalimis dėl tarpininkavimo skatinimo galimybių.

(5) Europos Sąjungos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės sukūrimo politikoje numatytas tikslas užtikrinti didesnį teismų prieinamumą turėtų apimti teisminius ir neteisminius ginčų sprendimo būdus. Ši direktyva turėtų užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, ypač, kalbant apie tarpininkavimo paslaugų teikimą ir naudojimąsi jomis.

---

1 OL C , , p. .
2 OL C , , p. .
3 OL C , , p. .

(6) Tarpininkavimas gali būti pigus ir greitas neteisminis ginčų sprendimo būdas civilinėse ir komercinėse bylose, taikant šalių poreikiams specialiai pritaikytą tvarką. Jeigu tarpininkaujant priimami pretenzijų sureguliavimo susitarimai, atsiranda daugiau galimybių, kad jie bus įvykdyti savanoriškai ir kad bus išsaugoti draugiški bei tvarūs santykiai tarp šalių. Šie privalumai ypač išryškėja situacijose, kurioms būdingi tarptautiniai požymiai.

(7) Dėl to būtina priimti pagrindinius teisės aktus, visų pirma, reglamentuojančius pagrindinius civilinio proceso aspektus, skatinant toliau naudoti tarpininkavimą ir užtikrinti, kad šalys, kurios juo naudojasi, galėtų remtis nuspėjama teisine sistema.

(8) Ši direktyva turėtų būti taikoma procesams, kuriuose tarpininkas padeda dviems arba daugiau ginčo šalių draugiškai išspręsti ginčą, išskyrus arbitražinio pobūdžio procesus, tokius taip trečiųjų teismas, parlamento kontrolierių, vartotojų skundų nagrinėjimo procedūros, ekspertų išvados arba formalias rekomendacijas teikiančios institucijos administruojami procesai, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra privalomi ginčo sprendimui.

(9) Būtina užtikrinti minimalų civilinio proceso taisyklių suderinamumą, kalbant apie tarpininkavimo poveikį senaties terminams ir tarpininko konfidencialumo užtikrinimą visuose paskesniuose teisminiuose procesuose. Ši direktyva taip pat turėtų suteikti galimybę teismui siūlyti šalims pasinaudoti tarpininkavimu, vadovaujantis principu, kad tarpininkavimas yra savanoriškas procesas.

(10) Tarpininkavimas neturėtų būti prastesnė alternatyva už teisminius procesus dėl to, kad pretenzijų sureguliavimo susitarimai priklauso nuo šalių geros valios juos vykdyti. Atsižvelgiant į tai, reikia užtikrinti, kad visos valstybės narės numatytų procedūrą, pagal kurią teismas arba kita valdžios institucija nutarimu, sprendimu arba autentišku dokumentu galėtų patvirtinti pretenzijų sureguliavimo susitarimą.

(11) Tokia galimybė leis pretenzijų sureguliavimo susitarimą pripažinti ir taikyti visoje Europos Sąjungoje, laikantis sąlygų, nustatytų Bendrijos dokumentuose dėl nutarimų ir sprendimų savitarpio pripažinimo ir vykdymo.

(12) Užtikrinant reikiamą pasitikėjimą tarp valstybių narių, kalbant apie konfidencialumą, senaties terminų sustabdymą ir pretenzijų sureguliavimo susitarimų pripažinimą bei vykdymą, būtina taikyti veiksmingus tarpininkavimo paslaugų teikimo ir tarpininkų rengimo kontrolės mechanizmus.

(13) Šie valstybių narių nustatomi mechanizmai ir priemonės, kurie gali numatyti galimybę priimti rinkos sprendimus, turėtų užtikrinti tarpininkavimo proceso lankstumą ir šalių savarankiškumą. Komisija skatina taikyti savireguliacijos priemones Bendrijos lygmeniu, pavyzdžiui, parengiant Europos elgsenos kodeksą, apimantį pagrindinius tarpininkavimo proceso aspektus.

(14) 2001 m. Komisija priėmė formalią rekomendaciją dėl vartotojų apsaugos[4], nustatančią minimalius kokybės kriterijus, kuriuos savo klientams turėtų siūlyti neteisminės institucijos, visų šalių sutikimu dalyvaujančios sprendžiant vartotojų ginčus. Rekomenduojama, kad visi tarpininkai arba organizacija, kuriems taikoma

---

[4] 2001 m. balandžio 4 d. Komisijos rekomendacija dėl principų, kuriais vadovaujasi neteisminės institucijos, spręsdamos vartotojų ginčus susitarimo būdu (OL L 109, 2001 4 19, p. 56).

rekomendacija, gerbtų jos principus. Užtikrindama informacijos apie šias institucijas skleidimą, Komisija kuria neteisminių sistemų, kurios, valstybių narių nuomone, atitinka rekomendacijos principus, duomenų bazę.

(15) Šioje direktyvoje atsižvelgiama į pagrindines teises ir laikomasi principų, konkrečiai įtvirtintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visų pirma joje siekiama visapusiškai užtikrinti Chartijos 47 straipsnyje nustatytą teisę į objektyvų teismo procesą.

(16) Kadangi siūlomo veiksmo tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o Bendrija dėl siūlomo veiksmo masto arba poveikio juos pasiektų geriau, Bendrija gali priimti priemones, vadovaudamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatytu subsidiarumo principu. Vadovaujantis tame pačiame straipsnyje nustatyto proporcingumo principu, šioje direktyvoje numatyti tik tie veiksmai, kurie yra būtini siekiant minėtų tikslų.

(17) [Vadovaujantis Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos Sutarties ir Europos Bendrijos steigimo sutarties, 3 straipsniu, Jungtinė Karalystė ir Airija pareiškė norą dalyvauti priimant ir taikant šią direktyvą. / Vadovaujantis Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos Sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 1 ir 2 straipsniais, kadangi Jungtinė Karalystė ir Airija nedalyvauja priimant šią direktyvą, šioms šalims ji nėra privaloma.]

(18) Vadovaujantis Protokolo dėl Danijos pozicijos, pridedamo prie Europos Sąjungos Sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 1 ir 2 straipsniais, Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir dėl to neprivalo jos laikytis arba ją taikyti.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsns – tikslas ir taikymo sritis

1. Šios direktyvos tikslas – sudaryti geresnes ginčų sprendimo sąlygas, skatinant naudoti tarpininkavimą ir užtikrinant patikimą ryšį tarp tarpininkavimo ir teisenos.

2. Ši direktyva taikoma civilinėms ir komercinėms byloms.

3. Šioje direktyvoje „valstybė narė“ – tai visos valstybės narės, išskyrus Daniją.

2 straipsnis – apibrėžimai

Šioje direktyvoje vartojamų sąvokų apibrėžimai:

(a) „Tarpininkavimas“ – tai visi procesai, kuriuose dviems ginčo šalims arba didesniam jų skaičiui susitarti padeda trečioji šalis, neatsižvelgiant į tai, ar procesas inicijuojamas šalių sprendimu, siūlant arba reikalaujant teismui, ar pagal valstybės narės nacionalinę teisę.

Jis neapima teisėjo pastangų išspręsti ginčą su juo susijusiame teisminiame procese.

(b) „Tarpininkas“ – tai trečioji šalis, teikianti tarpininkavimo paslaugą, neatsižvelgiant į jos kategoriją arba profesiją atitinkamoje valstybėje narėje ir į tai, kaip ji buvo paskirta ar paprašyta teikti tokią paslaugą.

3 straipsnis – Perdavimas tarpininkavimui

1. Teismas, kuriam paduodamas ieškinys, prireikus ir atsižvelgdamas į visas bylos aplinkybes, ragina šalis, sprendžiant ginčą, pasinaudoti tarpininkavimu. Bet kuriuo atveju teismas gali reikalauti, kad šalys dalyvautų informacinėje sesijoje apie tarpininkavimo naudą.

2. Ši direktyva nepažeidžia nacionalinės teisės aktų, pagal kuriuos tarpininkavimas yra privalomas arba kurie nustato paskatas ar sankcijas, taikytinas tarpininkavimui prieš prasidedant teisminiam procesui arba jam pasibaigus, jeigu tokie teisės aktai nepažeidžia teisės kreiptis į teismus, ypač tais atvejais, kai viena iš šalių gyvena valstybėje narėje, kitoje nei valstybė narė, kurioje yra teismas.

4 straipsnis – Tarpininkavimo kokybės užtikrinimas

1. Komisija ir valstybės narės remia ir skatina tarpininkų bei tarpininkavimo paslaugas teikiančių organizacijų savanoriškų elgsenos kodeksų parengimą ir laikymąsi Bendrijos bei nacionaliniu lygmenimis ir kitus su tarpininkavimo paslaugų teikimu susijusius veiksmingus kontrolės mechanizmus.

2. Valstybės narės remia ir skatina tarpininkų mokymą, kad ginčo šalys galėtų pasirinkti tarpininką, kuris sugebėtų veiksmingai tarpininkauti, pateisindamas šalių lūkesčius.

5 straipsnis – Pretenzijų sureguliavimo susitarimų vykdymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad, šalių prašymu, tarpininkaujant priimtą pretenzijų sureguliavimo susitarimą būtų galima patvirtinti teismo arba valdžios institucijos sprendimu, nutarimu, autentišku dokumentu arba bet kokia kita forma, pagal kuriuos toks susitarimas turi būti vykdomas panašiai, kaip sprendimas, priimtas pagal nacionalinę teisę, jeigu jis neprieštarauja Europos teisei arba valstybės narės, kurioje pateikiamas prašymas, nacionalinei teisei.

2. Valstybės narės praneša Komisijai apie teismus arba valdžios institucijas, kompetentingus priimti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus prašymus.

6 straipsnis – Įrodymų civiliniuose teismo procesuose priimtinumas

1. Tarpininkai ir visi asmenys, dalyvaujantys tarpininkavimo paslaugų administravime, civilinėse bylose neliudija arba nepateikia įrodymų dėl:

(a) šalies kvietimo arba ketinimo dalyvauti tarpininkavime;

(b) tarpininkavimo metu šalies pareikštos nuomonės arba pateiktų pasiūlymų, susijusių su galimu ginčo sprendimo būdu;

(c) tarpininkavimo metu šalies padarytų pareiškimų arba prisipažinimų;

(d) tarpininko pateiktų pasiūlymų;

(e) šalies nurodyto ketinimo priimti pasiūlymą ginčą spręsti per tarpininką;

(f)) tik tarpininkavimo tikslu parengto dokumento.

2. Šio straipsnio 1 dalis taikoma neatsižvelgiant į joje nurodytos informacijos arba įrodymų formą.

3. Teismas arba kita teisminė institucija nereikalauja atskleisti šio straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos civilinėse bylose, o jeigu tokia informaciją siūloma pateikti kaip įrodymus, pažeidžiant 1 dalį, tokie įrodymai laikomi nepriimtinais. Vis dėlto, tokia informacija gali būti atskleista arba priimtina kaip įrodymai:

(a) jeigu ji reikalinga įgyvendinant arba vykdant tarpininkavimo būdu priimtą pretenzijų sureguliavimo susitarimą,

(b) dėl bendro pobūdžio priežasčių, susijusių su visuomenės interesų politika, ypač kai reikia užtikrinti vaikų apsaugą arba apsaugoti juos nuo fizinio ar psichologinio pavojaus, arba

(c) jeigu tam pritaria tarpininkas ir šalys.

4. Šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių nuostatos taikomos, neatsižvelgiant į tai, ar teisminiai procesai yra susiję su ginču, kuris yra arba buvo tarpininkavimo objektu.

5. Vadovaujantis šio straipsnio 1 dalimi, teisminiuose procesuose priimtini įrodymai tampa nepriimtinais, jeigu jie naudojami tarpininkavimo tikslais.

7 straipsnis – Senaties terminų sustabdymas

1. Kilus ginčui, bet kurio senaties termino, susijusio su pretenzija, kuri yra tarpininkavimo objektas, senaties terminas sustabdomas, kai:

(a) šalys susitaria pasinaudoti tarpininkavimu,

(b) teismas reikalauja pasinaudoti tarpininkavimu, arba

(c) valstybės narės nacionalinė teisė įpareigoja naudotis tarpininkavimu.

2. Nepriėmus pretenzijų sureguliavimo susitarimo tarpininkaujant, senaties terminas vėl pradedamas skaičiuoti nuo tarpininkavimo, kurio metu pretenzijų sureguliavimo susitarimas nebuvo priimtas, pabaigos, skaičiuojant nuo tos dienos, kai viena šalis arba abi šalys ar tarpininkas paskelbia apie tarpininkavimo pabaigą arba iš tikrųjų galutinai atsisako tarpininkavimo. Senaties terminas bet kuriuo atveju pratęsiamas bent jau vienu mėnesiu nuo jo skaičiavimo atnaujinimo datos, išskyrus tuos atvejus,

kai jis yra susijęs su terminu, per kurį būtina pareikšti ieškinį, siekiant išvengti laikinosios arba panašios priemonės nutraukimo ar atšaukimo.

8 straipsnis – Įgyvendinimo nuostatos

Komisija skelbia informaciją apie kompetentingus teismus ir institucijas, kurią jai pateikia valstybės narės pagal 5 straipsnio 2 dalį.

9 straipsnis - Perkėlimas

1. Valstybės narės ne vėliau kaip iki 2007 m. rugsėjo 1 d. priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie įsigalioję įgyvendina šią direktyvą. Jos apie tai nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės, tvirtindamos šias nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

10 straipsnis – Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

11 straipsnis - Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje,

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*